

meniti zlasti one ljube goste in prijatelje od daleč kakor iz Dornberga, Ajdovščine in celo Krasa in Gorice, kakor tudi naše ljube Rihemberžane, Preserce, Zabeljce, Dobravce itd. Čast in hvala vsem sodelovalcem in pomočnikom, pevcem in igralcem, zlasti pa gosp. abit. Slejku in Štoklju za spremljevanje na vijolinu ozir. kitari. Največa čast in hvala pa gre gosp. nadučit. Ponižu za njegov velik trud in požrtvovalnost, ki je krasno izvežbal in vodil naša domača zbora in vse storil, da se je slavnost tako lepo obnesla in tudi gmotno dobro uspela. Končno hvala vsem, ki so tako ali tako kaj pripomogli dobri stvari! — Ženska podružnica sv. C. in M. v Brjah.

Domache vesti.

Današnji shod v Trgovskem Domu je vspel v vsakem oziru res kar najsijajnejše. Sklican je bil včeraj popoldne v naglici po posebni izdaji »Soče.« Odzvalo pa se je občinstva okoli 800. Vsi sloji so bili zastopani: inteligent, kmet, delavec; prišle so tudi dame. Lep je bil pogled na zbrano občinstvo, katero je preveval le en čut, čut protesta proti nečuvni krivici, s katero se hoče udariti Slovence. Shod je otvoril g. Andrej Gabršček, rekoč: V razburljivem tednu živimo. Sklicali smo shod, da damo duška ogorčenju, katero čutimo vsi. Bližajo se volitve. Danes je volilni shod. Otvorja shod. Ko je bil včeraj sklican shod, je tekel župan Bombig, načelnik goriške mularije (Viharno ploskanje) na glavarstvo, da bi to prepovedalo shod. Ker je to reklo, da ne, so tekli v Trst. Čita Bombigevo nesramno brzojavko, v kateri je rekel naš ljubi župan, da se sklicuje za danes pod masko volilnega shoda shod, na katerem se ima nahujskati Slovence proti vladi in proti mestu; pravi, da se provocira ter da to vzbuja gibanje med meščani in pričakovati je težkih konfliktov; zahteva intervencijo oblasti, da prepove nepostaven shod. Ker ni bilo odgovora, je tekel danes Marani v Trst. Mi pa smo tu in govorili bomo tako, kakor nam bo srce velevalo. Prišli smo sem, da damo duška svojem ogorčenju nad gonjo, katero uprizarja proti nam inclita mularija z županom Bombigem na čelu, katere pa vse Vi redite. Iz srca pozdravlja vse. Pokazali ste, da ste možje! Hvala vsem, posebno še damam, ki so prišle tudi poslušat. Oglasi se na to k besedi dr. Puc, rekoč, da je prišlo občinstvo sem brez ozira na stranke. Zavest, da ljubimo svoj jezik, nas je pripeljala sem. Predlaga navzočega državnega poslanca Al. Štrekličja za predsednika. Sprejeto. Štreklič, živahno, burno pozdravljen, izreka hvalo za zaupanje. Imponira mu današnji shod. Ore za naše najdražje blago, za našo deco. Na Dunaju in v Gradcu trpijo naši dijaki, trpijo pa tudi v Kopru, kjer so istotako preganjani. Stara je zahteva, da naj se prenese učiteljske v našo sredino v Gorico, ali dosedaj je bil ta glas le glas vpijočega v puščavi. Ali tu je naše središče za vse od Bovca do Brkinov. Tu nismo mi tujci. Premalo smo energični, zato nas tepejo. Dokler se ne postavimo na lastne noge, ne bo bolje. Slovenske krotkosti se treba otresti. Klin s klinom! Zob za zob! Tisti, katere mi hranimo, tisti nas trpinčijo. Podpirajmo svoje! Treba ljudi zgladiti. Ni pričakoval tako ogromnega števila. Pripovedoval je potem, da je že z bivšim naučnim ministrom Marchetom govoril o premestitvi, pa ni dal nikdar preciznega odgovora. Sedajni naučni minister Stürgkh pa mu je slovesno obljubil, da bo vprašanje o premestitvi rešeno pred zaključkom šolskega leta. Ali sedaj je začetek leta, pa še ni učiteljska tu. (Ogorčenje.) Govornik žanje obilo pohvale za svoj govor. —

Besedo dobi A. Gabršček: Tu ste ne le kot volilci, ampak tudi kot stariši. Prav včeraj in danes čutite našo šolsko mizerijo. Infamnost je to, katero nam nalaga vlada. Vladajo nas od svoje zelene mize ljudje, ki niso videli nikdar naše dežele, ki pa slišijo o nas čudne reči, in potem tako vladajo s to »misera plebs.« Lahki pa se ponašajo s svojo 2000 letno kulturo, misleči, da je že požrla našo deželo. $\frac{2}{3}$ je Slovencev, $\frac{1}{3}$ je furlansko-italijanska. Tistih, katere radi videli na Dunaju, tistih ni. Ali kakor da bi bile nemške naše dežele, imamo nemško gimnazijo, nemško realko, nemške vadnice, ki so u-

zorne šole. V resnici so to le infamne institucije nemške propagande. Potujčevalnice so. Čutimo vso infamijo avstrijskega absolutizma. Docela smo prezrti. Mi naj bi morali biti temelj za hlode nemškemu mostu od Belta do Adrije. Ustanovili so tudi že drugo nemško šolo, hočejo novo na Blanči. Vendar smo le mi Slovenci in Italijani gospodarji te zemlje in taki hočemo ostati. Zavedamo se, da smo avstrijski državljani. Pred 40 leti je bila dana ustava in v § 19. zajamčene jednake pravice vsem. Ali še danes se nas smatra za helote, za helote nemške šopirnosti. Nimamo šol v Gorici, kaj še le trgovske in vseučilišče! Dasi smo narodnostno morda najbolj probujeni, do danes še nimamo srednjih šol. Kot slovenski stariši dajemo duška ogorčenju, da se mora vpisovati otroke v nemške šole. Ker šole nemške, zgube naši otroci po 1 ali 2 leti. Od našega 10-letnega otroka se zahteva znanje 2 jezikov. Od nemškega otroka v naši deželi pa da zna samo svoj jezik. (Viharno ogorčenje.) Tujcem, ki prihajajo k nam, se odpirajo šolska vrata, nam se zapirajo. Avstrijski vladi povemo v brk: Živimo ob državni meji. Vlada hoče, da smo pionirji. Ali pridobi naj naša srca, da pojdemo navdušeni za njo v boj. (Viharno ploskanje). Proti zakonom se ne postavljamo. Vse izpolnjujemo tako radi. Na ljubezen in srce se apeluje. Dekreti prihajajo v nevarnih časih. Ali če hočete našo ljubezen, pridobite si jo! Naše pravice pa so le na papirju. Temeljni zakoni naj se izpolnjujejo. Šole zahteva naše ljudstvo. Ljudstvo pa, kateremu se le osle kaže, ne more biti navdušeno za cesarski Dunaj tako, kakor bi radi hoteli. Hočemo slov. gimnazijo, realko, vadnico, učiteljske moško in žensko. Da se mnogo govori. Žensko učiteljske je tu. Bila je tudi moška preparandija. Ali »italijanska« Gorica še ni padla, tudi radi kandidatini ne. Župan goriški Deperis je ponujal leta 1876. Edlingov dvorec za laško, slovensko in še hrvaško učiteljske. Pаметen župan je bil in pаметen takratni občinski odbor. — Iz Kopra proč! Tam so razmere neznosne. Naši kandidatje niti po ulicah niso varni, ker naš kandidat je tako nesramen in predren, da govori slovensko na ulici v Kopru. Naši mladeniči si ne morejo pridobiti potrebne olike in nastopa, kar potrebujejo. V vsakršnem pogledu je škodljivo učiteljske v Kopru. Vedno in vedno naglašamo, da mora v Gorico. Sedaj imajo Hrvatje svoje učiteljske v Kastvu, Lahi svoje v Gradišču. Vlada je bila pridna za Lahe ter je pravočasno vse odredila. Z nami pa dela tako, da ne moremo reči, kaj bo. Z vso gotovostjo je bilo povedano, da pride v Gorico l. 1907., ali nastali so protesti. Vlada polaga važnost na taka ropotanja in pravi »liegen lassen.« Stürgkh je dal zagotovilo Štrekličju, da bo to vprašanje rešeno do konca šol. leta. To pa se ni zgodilo. Vlada je prišla s svojim odlokom šele včeraj teden. Par protestov, inclita mularija z Bombigom, pa je zadoščalo vladi za suspendiranje. Marani je brzojavil, da mu je zagotovila vlada, da ostane pri svojem »liegen lassen.« Vlada s policaji, vojaki in kanoni se je zbala par mazzinianskih frkovcev. — — — Kdor pa je krotak kot osel, jih dobiva po grbi. — — — Današnji shod kaže, da se ne damo terorizirati od laške fakinaže, ki sika na nas le v senci bajonetov. — Naši poslanci so storili takoj svojo dolžnost, ko se je izvedelo za suspendiranje. Sinoči pa smo dobili od dr. Ploja sporočilo, da se sistiranje ni izvršilo, ampak da se čaka še končnega poročila od namestnika glede odprave tehničnih težav. — Ali dokler slov. učiteljska ni v Gorico, ne moremo verjeti. Z vso odločnostjo pa zahtevamo, da vlada pokaže nekoliko moštva; in če ona nima moči, naj jo prepusti nam! Ena sama misel nas navdaja, ena sama zahteva. Čita

resolucijo:

Shod slovenskih starišev in volilcev v Trgovskem domu v Gorici dné 16. septembra 1909.

izjavlja,

1. da v pokneženi grofovini goriško-gradiščanski prebivajo le Slovenci in Italijani in da sta deželna jezika le slovenski in italijanski;
2. da se zaveda svojih državljanjskih pravic, ki so v smislu čl. XIX. temeljnega državnega zakona za vse jednake;

zato protestuje,

da se tudi s tem šolskim letom zopet otvarjajo nemška gimnazija, nemška realka in vadnice, ki ne zaslužijo tega imena, ker so le šole ponemčevalnice!

in zahteva:

Visoka c. kr. vlada naj takoj ukrene vse potrebno, da se vse srednje šole preuстроjé za prebivalstvo te dežele s slovenskim in laškim učnim jezikom, pustivši nemščini le toliko pouka, da si dijaki osvoje ta jezik za potrebo. — Učiteljske za učitelje in učiteljice z vadnicami pa bodi izključno slovensko z nemščino kot neobveznim učnim predmetom.

Shod z vso ogorčenostjo protestuje proti slabosti in neodločnosti c. kr. vlade, kakoršno je dokazala v vprašanju o premestitvi slovenskega moške, a učiteljske v Gorico. — Shod protestuje, da bi se Gorica proglašala za italijansko mesto, kajti tu je gospodarsko, kulturno in politično središče za $\frac{2}{3}$ -sko slovensko večino dežele, dočim je Furlanija od Gorice v vsakem oziru ločena. — Zato pozivlja visoko c. kr. vlado, da še na umetno izzvano kričanje od laške strani ne ozira ter z avtoriteto, ki jej je na razpolago, zatre vsakršno žaljivo izzivanje goriških Slovencev. Zahtevamo, da visoka c. kr. vlada takoj izvrši že objavljeni sklep o premestitvi slovenskega moškega učiteljske v Gorico.

V Gorici, dné 16. septembra 1909. Štrekelj jo da na glasovanje. Sprejeta soglasno z navdušenjem.

Došla je ta-le brzojavka:

Kobarid. — Občina Kobarid najodločnejše obsoja nečuvno postopanje vlade, izraža najgloblje ogorčenje ter soglašja z ukrepi protestnega shoda

Županstvo Kobarid.

Gabršček: Ne vemo še, kaj se zgodi. Pripravljeni pa smo na odpor, da se ne umaknemo! Iz vrst starišev je izšel glas: rajši jih držimo jedno leto doma, v Koper pa jih ne pošljemo več. Napovedali so učiteljski štrajk. Zbor se pridruži. Pokazimo, da smo možje. Edini ta bodi odgovor, da pridejo vsi kandidatje v Gorico, če ne drugače na zasebno učiteljske. Če ga vlada ne da, se bodo šolali na troške svojega naroda. — Zapomnite si, da smo v goriškem mestu, da italijanstvo je mal otoič v slovenski zemlji. Slovenec je tu gospodar. Slovenska je ta zemlja! Govornik se je spominjal leta 1897. in uspehov, potem pa vskliknil: »Tebi, ki me daviš, ne bom nosil cekinov v hišo« in priporočal je znano zlato naše geslo. (Viharno odobravanje). Oglasil se je B. alič z nekaterimi zahtevami za Istro in Al. Brajnik priporočal, da se postavi slov. kandidatje za furlansko splošno kurijo in furlansko skupino trgov in mest. — Posl. Štrekelj na to zaključil shod.

Nabrežina. — Sežansko učiteljsko društvo zborujoče v Nabrežini, pridružuje se soglasno protestnemu shodu. Predsednik Brginc.

Ajševica. — Nar. izobraž. društvo je poslalo na Dunaj tako-le brzojavko:

Ministerski predsednik Bienerth, Dunaj. Ogorčeni protestiramo proti maldušni kapitulaciji vlade glede suspendiranja premestitve slov. učiteljske v Gorico. Narodno-izobraževalno društvo na Ajševici.

Starešinstvo v Ajdovščini je sklenilo gledé laške gonje proti premestitvi slov. učiteljske v Gorico krepko resolucijo, katero priobčimo prihodnjic. — Protestno brzojavko je poslala tudi N. D. O. v Gorici. —

Na ministerskega predsednika in na namestnika je odšla takoj po shodu krepko sestavljena brzojavka, v kateri se naznanja, kak je bil shod. Zahteva se otvoritev slov. srednjih šol v Gorici ter premestitev slov. učiteljske v Gorico, ker drugače bi se moral otvoriti privatni učit. zavod. Dijaki napovedo popoln štrajk, ako se ne izvrši premestitev. — Podpisana sta Štrekelj in Gabršček.

Gospod Andrej Vrtovec v Toiminu podaja v današnji »Soči« izjavo, da odstopa od kandidature v splošni kuriji dobri stvari in prepotrebni disciplini na ljubo. Pozdravljamo z veseljem ta korak g. Vrtovca, ki ga kaže v najlepši luči moštva in pravega presojevanja obstoječih razmer. Upamo, da se zadovolje s to izjavo tudi tolimski volilci, še toliko bolj, ker

se stori vse, da dobe svojega zastopnika. Torej na delo vsi. Vsi v volilni boj!

Odbor »Slovenskega brainega in podpornega društva v Gorici« naznanja svojim članom, da je društveni zdravnik g. dr. Ernest Dereani odpotoval na 3-tedenski dopust. V tem času bo zdravil obolele člane g. dr. Brecej. Isti ordinira vsak dan od 9.—11. in od 3.—4. pop., izvzemši praznike. V slučaju, da je odsoten g. dr. Brecej, gredo lahko člani k g. dr. M o r p u r g o na Travniku.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (Podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) priredi redni jesenski koncert 4. in 5. decembra t. l. s sodelovanjem virtuozna na goslih, slavnega umetnika **Františka Andrička**, c. k. komornega virtuozna in vodje goslaške šole na c. k. akademiji glasbene umetnosti na Dunaju. Program bo vsak večer drug. Redne vaje prično za moški zbor v torek 21. t. m. 8 $\frac{1}{4}$ uri zvečer, za ženski zbor v četrtek 23. t. m. ob 6. uri zvečer. Vabijo se vsi člani pevskega zborov, da se točno udeležijo takoj prve vaje. — Vabijo se pevke in pevci, ki jim je napredek našega glasbenega zavoda na srcu, da v obilnem številu pristopijo k pevskim zborom. Novi pevci in pevke naj prigrasijo vstop pri pevovodji g. Michl ali ob uradnih urah od 11.—12 ure predp. vsak delavnik ali pred začetkom rednih pevskega vaj, ki so vsak torek in petek ob 8 $\frac{1}{4}$ zvečer za moški zbor in vsak četrtek in pondeljek za ženski zbor. Društveni prostori so v ulici sv. Ivana št. 7./1.

Meščani, pozor! Bodite pozorni, da varujete sebe in druge. Nekaj se pripravljaja. — Naš shod se je izvršil v miru. Nikogar ni nikdo provociral, vse je bilo dostojno, veličastno. Ali provocirani pa tudi nočemo biti. Pričakujemo pa, da stori policija svojo dolžnost, ker drugače bo ona odgovorna za vse posledice. — Meščani, pozor! Vedite, da je naš župan Jurček hujskal včeraj v »Corrieru«

Darila »zavetišču za maloletne izpuščene iz zaporov.« — Čisti donos plesa z dne 5. t. m. (Anton Pertot in I.) K 48'56, gospica E. S. K 10'—, Centralna Posojilnica K 25'—, Županstvo Chiopris-Viscone K 25'—, županstvo Staranzano K 10'—, županstvo Visco K 10'—, županstvo Kanal K 10'—, županstvo Sovodnje K 2'—, županstvo Prvačina K 8'—, županstvo Terzo K 4'—, županstvo Gradež K 10'—, Albert Jona K 10'—, Mihael Musina K 10'—, Veleč. dr. Jakob Russig K 10'—, Grof E. Attems K 3'—, N. Felberbaum K 5'— — Darovateljem srčna zahvala!

Izzivanje laških deželnih uradnikov. — Laški deželni uradniki, ki jih zagovarja »Gorica«, so postali v zadnjem času skrajno predrzni. V našem temeljitem članku »Eksponenti Pajerjeve politike« smo povedali, kako je vsa deželna uprava v rokah dež. uradništva; danes pa nam je zaznamovati konkreten slučaj, ki potrjuje naša izvajanja.

V nedeljo se je vršila v Gradišču slavnost »Lege«. Pri tej priliki je govoril neki G. Lorenzon, uradnik dež. hipotečne banke. Protestiral je ta mogočni gospodek proti zahtevam barbarov (Slovencev) po slov. učiteljsku v Gorici in je apeliral, naj se združijo vsi laški elementi proti skupnemu sovražniku! Res, ni manjkalo družega, kakor še take žalitve Slovencev iz ust tudi s slovenskim denarjem plačanega deželnega uradnika! Kaj pravi k temu deželni glavar dr. Pajer in pa ravnatelj hipotečne banke dr. Staudinger? Tak uradnik bi bil kje drugje a priori nemogoč! Kako naj ta uradnik, ki v nedeljo imenuje Slovence barbare, v pondeljek opravlja v uradu svoje poslovanje z našimi slovenskimi strankami??! Ako bi se drznil slovenski deželni uradnik kaj takega izgovoriti proti Lahom, bi ga vrgla Pajer in Pettarin kar na cesto brez daljše disciplinarne preiskave! Temu izzivaču pa ne samo da se ne zgodi nič, še do dobre karijere mu bo to pomagalo; zato poskrbi tudi Berbuč! Torej barbari so Slovenci laškim uradnikom, ta psovka pa leti v prvi vrsti na Berbuča in Gregorčiča, ki take ljudi nastavljata, slovenske prosilce pa odslavljata, potem pa v »Gorici« dan za dnem še branita Pajerjev sistem! Lepe reči se gode v deželni hiši, zares! To je tipičen slučaj, a ni osamljen!

Prav je imel g. Andrej Gabršček, ko je na shodu s povzdignjenim glasom rekel:

seto, kar vemo, je že grozno, ali pravijo danitoni tisenca tega, kar se v dež. hišresničnogodi!

Skandal na državnem kolodvoru. — Našo deželo, kjer Nemcev ni, se je napelo na državnem kolodvoru v Gorici veliko nemško-nacionalnih izzivačev, da čutijo že gospodarje na naši zemlji se drznejo na nestvarne načine izzivati in žaliti ljudstvo, med katerim živé. — Ta tevtonska ošabnost je šla tako daleč, da ima restavrater na državnem kolodvoru v restavraciji na mizi — nabiralnik za »Schulvereign.« — V nedeljo popoldne je bil radi tega oster nastop našega šefa z restavraterjem, ki je trdil, da je tam on gospodar, ker je najemnik in ima v svojih prostorih, kar hoče. Dobil je primerno lekcijo, v pritožno knjigo pa je bila napisana zahteva, da se mora nabiralnik takoj odstraniti, isto tako nemški izzivači, vrhu tega naj se železniška uprava opraviči, kako se je moglo to zgoditi. — Povemo na kratko, da tako skandaloznih žaljenj ne bomo trpeli na naši zemlji!

Ze zopet vera v volilnem boju! — Farovška trobila zopet sleparijo z vero. Kakor vsakokrat pred volitvami! Kdor vam, volilci, reče, da gre pri volitvah za vero, mu smete reči v obraz, da je lažnik in slepar. Gre za to, da dobimo poslance, ki se bodo znali bojevati tako, da nam priborijo veljavo, ki nam tiče, poslance, ki pripomorejo do zboljšanja kmetijstva ter storijo kar mogoče za povzdigo dežele. V deželni zboru ne gre za vero. Tam gre za pametno gospodarstvo, da ne bomo Slovenci le plačevali ter redili Furlane.

Da ne gre za vero v deželni zboru, je potrdil te dni na shodu v Krminu tudi laški katoliški poslanec dr. Bugatto; rekoč: »poiché la Dieta non è un luogo dove si ha da trattare di religione« — — — **deželni zbor ni kraj, kjer se ima razpravljati o veri!** No, torej!

Na volišče morajo vsi naši somišljeniki. Niti eden ne sme ostati doma! Ako storijo vsi svojo dolžnost, potem lahko sljajno zmagamo! Povdarjamo pa, da morajo vsi na volišče!

»Zverine« kriči zopet »Gorica« radi onega strela v silobranu pri kolesarski slavnosti v Mirnu. Hrvat pravi, da je »vuk« zverina in nič ne laže, a ta poročevalec v »Gorici« je lažnik, nesramen lažnik na katoliški podlagi. Ta lažnik piše: »Vinjenega reveža so strelji zadeli v glavo in mu je kroglja obtičala globoko v tilniku. Revež se bori s smrtjo v bolnišnici.« — Strelji zadeli, a samo kroglja v tilniku. In niti to ni res. Pod očesom je malo ranjen in niti sam ne ve, ako je to udarec s kamenom ali strel. Bori se s smrtjo v bolnišnici. Fej — laž! Doma v Mirnu je in že zopet pije po svoji stari navadi zdrav, vesel in židane volje. Sicer pa čakajmo obravnave in zopet bomo videli, kje so zverine. Tudi o napadu z nožem na Batističa molči. Tudi to je laž in obravnave dokazuje, da so oba brata Batističa napadli le lastni vinski duhovi. Lažniki, pometajte le pred svojim pragom, saj nam je znan čukovski kazenski register!

Nekateri so rekli: Ne pojdemo volit, ker da so se že naveličali hoditi vsako leto. Ta ne velja! Zedinili smo se za lanske kandidate. Torej kdor jih je lani volil, naj jih voli še letos. Naravnost dolžnost vsakega našega volilca je, da jih gre letos zopet volit, ker je bil deželni zbor razpuščen le vsled nagajivosti klerikalcev in njihovih laških zaveznikov, poslanci pa so bili izvoljeni za 6 let. Na volišče morajo vsi prav zato, da se porazi klerikalce polnoma; potem ne bo treba hoditi volit vsako leto!

Župnik Rojec v Mirnu preklada maše in molitve iz farne cerkve na Grad in obratno kakor se njegovi mogočnosti pošujajo. Ako je ples v gorenjem Mirnu, mašuje na Gradu, ako pa plešejo v doljenjem, »o« prenese mašo v farno cerkev. Ali bi bilo lepo, da bi enkrat zagodli na obeh straneh, v Rupi in na Peči! Kam bi šel maševati? Kam, v Društven dom bi jo popihal, saj sedaj bode kmalu prazen, ker pametnejši Orli ga zapuščajo in tam ostanejo samo še — Čuki.

Sloveči volilni red za deželni zbor je zagrešil človek, ki se je rodil pod slovensko streho in ki čuje na ime: dr. Anton Gregorčič. Pod slovenskim krovom

se je rodil, za voditelja goriških Slovencev so ga šteli, pa vendar je prepričan ta človek, da je prav in v redu, da 1 Furlan velja toliko, kolikor 2 Slovenca. Do takega preziranja, do takega zaníevanja goriških Slovencev se doslej še ni dokopal, razven dr. Gregorčiča, noben Slovenec. — Kdo bo volil še to nesrečo v deželni zbor!

Molče potrjuje Gregorčič našo vest, da je on premožen mož, ki ima shranjene tiščake na »Montu« in v »Centralni posojilnici« ter da je grda farbarija trditve v »Gorici« da je dal vse svoje premoženje za »Šolski Dom.« — Kar je državni poslanec, je »zaslužil« najmanj 200.000 K. Če bi bil res vse to daroval »Šol. D.«, bi »Š. D.« stal naravnost ekscentno, tako pa je bil večkrat stok, kaj bo! — Lani je odrinil Gregorčič tik pred volitvami 1000 K za »Š. D.«. Koliko pa dá letos?! Ker so večje težave, bo moral dati najmanj 10.000 K. Pa naj le da, saj ima!

Somišljeniki! Agitatorji! Delajte, hodite od moža do moža! Učite in bodrite! Podrobnega dela je potreba, potem se more doseči uspehe.

Šola in klerikalci. — Da klerikalci nimajo nobenega poštenega namena s šolo, to je stara reč. Ako bi prišli v deželni zboru do take moči, koršno bi radi imeli, bi hitro znižali šolsko obveznost. V Rihembergu je govoril lani neki klerikalni govornik: »Vi, kmetje in Vašiotroci, nimate potrebe več nego tri leta šole. Dovolj, da znajo Vašiotroci kopati in kositi. V šoli naj se učele malo čitanja in pisanja. Potem naj vam pomagajo doma.« Klerikalci bi radi šli še naprej ter kar zaprli šole, da bi ostalo naše ljudstvo zatelebano in neumno, ker le tako ljudstvo je dobra molzna kravica za klerikalce. Pri vseh narodih, ki hočejo napredovati, razširjajo šole, klerikalci pri nas pa bi jih radi omejevali in zapirali. Zato pa naše ljudstvo ne bo volilo klerikalnih kandidatov, ker ne mara, da bi se mu šole zapirale!

Vinogradniki se sedaj zopet živo spominjajo lanske sloveče prepovedi gledé točenja novega vina, katero prepoved je bil izposloval slavní goriški deželni odbor, v katerem sedi bivši poslanec in še vedno odbornik Berbuč. Berbuč bi se rad sedel v deželni odboru ter »srebal kronce,« kakor pravi »Gorica,« še naprej. — Zato pa hočejo naši volilci v korist vsega našega ljudstva na Goriškem spremembe v deželni odboru. Kajti če bi ostalo pri starem, potem se je bati letos zopet nove prepovedi gledé točenja novega vina v škodo slovenskim vinogradnikom, v korist pa judom in drugim oceruhom pa laškim veletrgovcem z vinom, katere pač rajši vidi Pajer kot pa slovenskega vinogradnika. To nevarnost treba odpraviti. Zato ne smejo klerikalci v deželno hišo!

Disciplina mora vladati v naprednih vrstah. Kdor bi jo kršil, pomaga klerikalcem ter dela proti ljudstvu!

Na Kanalskem se je od klerikalne strani obljubovalo lani ob volitvah vse polno novih cest in priprav. Namesto doseči podpore za ceste iz dež. zbora, da bi se res kaj storilo, so uganjali pa obstrukcijo klerikalni poslanci ter zavlekli za ljudstvo koristno delo. V obljubah so klerikalci po stari navadi velikani, v izpolnjevanju obljub pa pritlikavci.

Vprašamo »Gorico,« ker že govori o Petrih, koliko je plačala lani klerikalna stranka za južino pri Petru, pri kateri je bilo 38 oseb. To blizu Gorice. Južina je bila po volitvah za »pridne« volilce. Stala je lepe kronice, gotovo 50 K. — Najnikar ne stika »Gorica« tam, kjer nima nič najti; išče pa naj volilni denar krog sebe, ker so ga razdajali klerikalci lani n vse strani svojim volilcem in agitatorjem!

Mi gremo v boj s protestom proti nečuvno krivičnemu volilnemu redu. Mi hočemo nov, pravičen volilni red, ki ne bo poniževal Slovencev, marveč dal vsakemu svoje!

Javni ples priredijo fantje v Prvačini v nedeljo, dne 19. t. m. v prostorih restavracije g. Vinkota Gregoriča.

Bralno društvo v Otaležu je prosilo pri cerkljaskem županstvu dovoljenja za ples. Dovoljenja pa ni dobilo in to že v

drugo. Se ve, ker je sedaj komandant otaleške občine Cene Buda, ki bi hkratu rad požrl vse tiste, ki se mu ne vklonijo. Klerikalci pa plešejo, kadar hočejo, pri raznih gramofonih in po raznih gostilnah. Njim je vse dovoljeno. Dvojna mera, ki bo pa še prej raznim ljudem oči odprla.

IZJAVA

Podpisani izjavljam, da odstopam od kandidature v splošni kuriji zaradi dobre stvari in prepotrebne discipline.

Priporočam iskreno neumorno delati na to, da bodo s častno večino izvoljeni postavljeni kandidati. Volite samozavestno in s ponosom dne 26. t. m. te-le kandidatate:

ALOJZIJ ŠTREKELJ,
državni poslanec in posestnik v Komnu.

ALOJZIJ FRANKO,
odvetnik v Gorici.

ANTON KRIZNIC,
župan v Kanalu.

V Tolminu 15. septembra 1909.
Andrej Vrtovec.

Sokolski vestnik.

»Sokol« v Cerknem. 12. sept. Danes v nedeljo je napravil cerkljanski »Sokol« izlet na Slap in Sv. Lucijo. Vdeležile se ga je 26 Sokolov v kroju približno toliko cerkljanskih vrlih deklet v narodnih nošah in drugi Cerkljani. Po obedu pri gosp. Mikuzu je izročil brat starosta Tomo Štrukelj vstrajnemu vaditelju našega »Sokola« bratu Krčniku iz Idrije ob primernem nagovoru krasno žepno uro s sokolsko verzico v znak zaslug, ki si jih je iztekel za cerkljanskega »Sokola.« Zabava na Slapu na veselici »Pevskega in bralnega društva« je bila imenitna, cel izlet jako posrečen. Na zdar!

Iz Št. Andreža. — Podpisani odbor si šteje v prijetno dolžnost se javno zahvaliti vsem onim, koji so pripomogli do toli vspole Sokolske slavnosti; posebno pa bratskim Sokolskim društvom iz Gorice, Ajdovščine, Prvačine, Bukovice, Črnič, Mirna posebno pa bratom iz Trsta, koji se niso zbalí slabega vremena in dolge poti in s tem dokazali bratsko ljubav in požrtvovalnost, bratu načelniku Goriškega Sokola Lud. Kranjcu na sodelovanju in nadziranju vseh bratov telovadcev, br. starosti dr. Levpuščeku za spodbudljiv govor, slav. Bralnemu in pevskemu društvu iz Št. Andreža za njihov nastop kakor tudi vsem kolesarjem in udeležencem; zagotovljeni naj bodo, da isti dan nam ostane v živem spominu. — Odbor telov. društva »Sokol« v Št. Andrežu.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Soča« v Koj-skem. — Kolesarska veselica, katera se je vršila v nedeljo kakor je bilo naznanjeno, je vspela prav dobro. Podpisani odbor izreka tem potom najpriscrnejšo zahvalo vsem slavnim bratskim društvom in posameznikom, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je veselica tako izvrstno obnesla. Štejemo si v dolžnost, izreči zahvalo, društvu »Čitalnica« iz Cerovega in pevskemu društvu »Naš Prapor« iz Pevme, ker so svojo nalogo častno izvi ili in želi pohvalao od slavnega občinstva za krasno petje. Nadalje se zahvaljujemo našim vrlim naprednim deklicam, katere so tako pridno prodajale razglednice in narodne koleke za šaljivo pošto. Vršila se je tudi polževa dirka. — Odbor.

Kolesarsko društvo »Gorica« naznanja, da se udeleži korporativno kolesarske slavnosti Tržaškega kolesarskega dr. »Balkan« dne 26. t. m. — K dirki I. jugoslovanski sta se prigrasila od našega društva dirkača Modrijan in Šinigoj. Najboljši od naših članov dobi še posebej veliko srebrno pozlačeno svetinjo, drugi malo srebrno pozlačeno svetinjo, katero daruje k. d. »Gorica.« — Natančen odhod se naznani pravočasno.

Pri polževi dirki v nedeljo v Koj-skem na veselici koles. društva »Soča« so dobili sledeči: I. darilo, zlata svetinja, Golja za kolesarso društvo »Gorica«; II. darilo, srebrna svetinja, Paljavec za kolés. društvo »Soča«; III. darilo, bakrena svetinja, Batjel za koles. dr. »Danica.«

G. K. Z. vabi ponovno člane, da takoj naznanijo vdeležbo k I. jugoslovanski dirki, katera bode dne 26. t. m. na progi Ljubljana-Trst. —

Zveza narodnih društev.

Kmečko izobraževalno društvo »Zarja« v Ložicah priredi dne 3. okt. t. l. ob 2 1/2 pop. javno veselico v prostorih g. Janeza Juga v Anhovem s sledečim vsporedom: 1.) Pozdravni govor. 2.) Eno delo le bom ljubil — petje. 3.) Bratje, v kolo se vstopimo, deklaracija. 4.) Zdravica — kvartet. 5.) Slovo — deklaracija. 6.) Slovo — petje. 7.) Igra: Razstresenca. 8.) Šaljivo srečkanje. — Po veselici ples. — Vtopnina: stojišče 30 v., sedeži II. vrste 60 v., sedeži I. vrste 1 K. — Prihitite k nam, dragi bratje iz Kanala, Plavi, Deskel, Ročinja, itd. in bodite uverjeni, da vam domači užitek ne izostane. Poslovimo se od društvenikov fantov-novinčev, kojih je poklical naš cesar kar šest pod zastavo. Podpirajte nas, da ne omagamo, da lahko porečemo z našim pesnikom Krilanom: »Nikdar več rob Slovan ne bo!« — Odbor.

Trgovsko-obrtno in gospodarsko vesti.

Sadna razstava pri Sv. Luciji. — Goriško kmetijsko društvo priredi in otvori sadno razstavo pri Sv. Luciji dne 3. okt. t. l. za ves tolminski pol. okraj in sodni okraj kanalski. Posebno letos, ko imajo po večini povsod veliko lepega sadja, je ta prireditev umestna in razumni sadjerejci jo z veseljem pozdravljajo, ker vedo, kako velikega pomena je razstava za povzdigo sadjarstva kakor tudi kupčije sadjem. Ker pa je veliko takih posestnikov sadjerejev ki nočejo priznati, kake važnosti so razstave bodisi kmetijske, obrtne ali kakoršnekoli, zato podajam ob kratkem namen istih: 1. Razstava nam pokaže kaj imamo. Ona je nekak inventar celega razstavljalnega okraja. 2. Kar je še bolj važno, ugotovimo, v katerih legah vspeva ta in ona vrsta sadja bolje. 3. Razstava seznaní kupca z množino in vrsto sadja v okraju, deželi. — 4. S to razstavo bo v zvezi sadni trg, kjer se bo sadje prodajalo. 5. Vršila se bodo tudi predavanja o tej stroki, če ne bo kakih posebnih zaprek, se bo praktično napravljalo jabolčnik ali sadni mošt.

Sadjerejci! razstavite kar največ sadja ter pokažite, da vam je pri srcu napredek sadjarstva, ki je eno najvažnejših panog kmetijstva, ki prinaša razumnemu sadjereju veliko dobička. Razstavljeni odbor ima na razpolago več sto košaric, katere razpošlje razstavljalcem brezplačno, če se oglase ustmeno ali pismeno pri odboru in naznanijo, koliko jih potrebujejo. —

Sadjerejci, ne zamudite ugodne prilike ter pokažite, domačinom in ptujcu kaj imate! — K.

Iz Sv. Lucije. — (Sadna razstava a.) — Košare za pošiljanje sadja so tu. Razstavljalci, le pridno se oglašajte. Vsak dobi zaželeno število košar, lesno volno in svilen papir. Sadje se bo prejemale dne 27. 28. 29. in 30. septembra. Pazite, da pride sadje na razstavo dobro ohranjeno, zato držite se strogo navodila. Pokažimo, kaj zmoremo!

Razne vesti.

Velezdajniški proces v Zagrebu. — Državni pravdnik zahteva za nekatere obtožence smrtno kazeno, za druge večletno ječo. — Kaj zaslužijo pa iz vse tni ljudje na Hrvatskem?! (Dalje na četrti strani.)

Naznanilo. — Na razna vprašanja slavnega občinstva si dovoljujem naznaniti, da se toči pravo plzensko pivo »prazdroj« v Gorici v hoteljskih restavracijah, in sicer:

v hotelu Pri pošti
»Union«
»Pri tlatim jelenu«
»Tri trone«

ter da ga oddajam na debelo iz zaloge v sodskih postopkih po 160, 50 in 25 litrov.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

A. I. Pečenko,
zaglatelj za Goriško-gradsko kmetijsko društvo v Gorici, tek. Josipa Verdi 26/28.
N. B. Kdor pije plzensko pivo pri »Zlatim olenu« prispeva 25 vinarjev pri hektoltru za »Dijako kuhinjo«.

O severnem tečaju. Kdo je prav za prav bil na severnem tečaju, ali Cook ali Peary, je neizvestno; kakor se kaže, sploh nobeden tečaja dosegel ni. Nastali sta dve močni struji, kojih ena se poteza za prvega in druga za slednjega. Vsak ima svoje privržence, ki ga slavijo — morda popolnoma neopravičeno. Nautiški krogi mislijo, da je Pearyjevo poročilo zelo neverjetno. Dokazujejo, da ni možno, da bi bil on zmagal daljni pot s tečaja do rta Columbia v 17 dneh, ker je že v zračni črti 425 milj dolg. Na to je zopet še bolj neverjeten Pearyjev podatek, da bi bil 10. aprila severno od rta Columbia utonil njegov prijatelj Malwin. Če je to res, potem Peary itak ni mogel biti na tečaju. Kajti, če je 7. aprila bil na tečaju, ni mogel biti 10. že tako daleč od tam, 45 milj od rta. — Amerikanci obema podtikajo neverjetne intrige.

Sin skoval načrt za umor lastnega očeta. Pred mariborskim porotnim sodiščem se vrši dne 22. t. m. obravnava proti Francu Gonza in Heribertu Kasparju zaradi znanega napada na ravnatelja ptujske hranilnice Kasparja v Ptuj. Heribert Kaspar je 11 let stari sin ravnateljev in je tožen, da je skoval načrt za umor lastnega očeta. Kaj bi pisali umazani nemški lističi, ako bi se kakšen tak obžalovanja vreden dogodek pripetil v slovenski občini?

Na lovu je ustrelil železniški asistent g. Nejedly v Št. Petru na Krasu 11-letnega dečka Frančiška Medica iz Radohovevasi.

Aretirani laški zrakoplovci. — Laški zrakoplovci, ki so preleteli iz Benetk preko Kranjske, Karavank v bližino Celovca ter so izjavljali, da so hoteli preleteti preko Jadranskega morja, a jih je veter zanesel, so bili aretirani v Beljaku.

Oblak se je utrgal v Bosni. — V Sarajevu se je utrgal oblak. Voda je napravila strašno škodo. V mestu Pale je povodenj porušila mnogo hiš in blokirala 15.000 ljudi.

Književnost.

Moč uniforme. — Pred kratkim je izšla v Trstu nova igra »Moč uniforme«, burka s petjem v treh dejanjih. Izdal in založil jo je pisatelj sam, Jak. Štoka. To je že tretje delo tega pisatelja, in kakor »Trije tički« in »Ne kliči vraga« se bo gotovo tudi ta burka vsem priljubila. Igra je vzeta iz domačega življenja. Zahteva sicer spretnejše igralce, posebno v drugem in tretjem dejanju. Igro so igrali na Goriškem že v Renčah in v Dornbergu in povsod je izzvala mnogo smeha. Priporočamo jo društvom, posebno ker se jo da prikrojiti tudi za manjše odre.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Na stanovanje in dobro hrano se sprejme eno ali dve kandidatini in 1 gospoda. Natančneje se izve v našem upravnistvu.

Odda se v najem več meblovanih sob s prostim vhodom v središču mesta. Natančneje se izve v upravnistvu.

Odlična družina sprejme dijake na hrano in stanovanje, skrbno nadzorovanje. — Naslov v upravnistvu.

Posten mož z odraslo družino, ki je izurjena v gostilniški obrti, želi prevzeti v najem, ali na račun dobro idočo gostilno ali restavracijo. Ponudbe prosí pod I. K. na upravnistvo našega lista.

Naznanilo.

Slav. občinstvu se uljudno naznanja, da bo trgovina

Amadeo Bolaffio

dne 25. t. m.

 zaprta.

Šolske knjige in vse šolske potrebščine se dobiva v knjigarnah A. Gabršček

GORICA

Gosposka ulica števil. 7. in v Trgovskem domu.

klaga I. vrste. Cene konkurenčne.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s reomejenim jamstvom

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadržni register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določí tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/4% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Delež so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Prinorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadržnem uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Toпло priporočamo edino slovensko kavarno Central v Gorici, kjer je največja izbira časnikov in pristnih pijač.

Anton Potatzky v Gorici.

Na str. I. Baštolja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče npruberškoga in drebnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šovlarje.

Svetilnice. — Kožni vencl. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Cenar prihrani kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14

(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in naj-finejega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica

za tapecirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa
podohe na šipe in platno, oglečala
zima in platno.

Hiša v Grahovem

na lepem prostoru,

dvonadstropna, z 8 sobami, pri-

pravna za vsake obrt

se odda v najem takoj ali pa

preda prav po ceni.

Natančen naslov pové upravnistvo

„Soča“.

Čudovito nizke cene dvokoles, šival. strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostilne, kakor

tudi različnih najnovejših plošč. Izvršujejo se tudi vse poprave

Pri Batjel-u

Gorica.

Stolna ulica 3.—4.

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Ceniki franco.

udlikovana pekarija in sladnicarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Iz Ljubljane v New-Jork

se vozi najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnimi parobrodi, takozvanimi cesarskimi brzoparniki:

Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II. — Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse

dalje z najnovejšimi modernimi parobrodi: Prinz Friedrich Wilhelm, König Albert, Prinzess Alice, Friedrich der Grosse, Bremen i. t. d. kateri so največji, najhitrejši in najvarnejši te družbe.

Vožnja po morju traja samo 6 do 7 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebnj pouk dá vsakomur

Edvard Tavčar, Kolpdivorske ulice št. 35. v Ljubljani nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tuje od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmernne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.